

**НА СМЕРТЬ ВОЛОДИМИРА НАВРОЦЬКОГО,
АВТОРА «ПРОПІНАЦІЇ», «НАРОДНИХ ШКІЛ»,
«ПОДВІЙНОЇ КРЕЙДКИ» І ДР.**

Подвійною крейдкою доля йому
відроду терпінь приписала,
непризнання, зависть і злобу, і тьму
на нього здавен насилала.

Три сестри прийшли до колиски його,
щоб з ним вже повік не розстаться,
всі три цілували дитяче чоло:
се — Бідність, і Слабість, і Праця.

І мовила перша: «Останись з тобов!
Бідуй від колиски до гробу!
Зате тобі дам до всіх бідних любов,
на злобних їх кривдників — злобу».

І мовила друга: «На твоїм чолі
від днесь печать вчасної смерти,—
зате я дам чесную славу тобі,
слід в серцях людей незатертий».

І третя рекла: «Дам тобі силу рук,
щоб вік весь тривав ти зо мною,
і ум твій буде, мов нап'ятій той лук,
що враз шле стрілу за стрілою.

І дар тобі дам я, щоб цифри мертві
виразно тобі говорили,
дам ясність очам, щоб під сплотом брехні
закритую правду відкрили».

От з тими-то дарами в світ він пішов
і в житті важкую дорогу;
ніхто не знав, кільки він горя зборов,—
з тим він не жалівсь ні до кого.

Но що в своїй житні важкій здобував
всі плоди невпинного труду,—
усе те він в жертву сердечну складав
для бідного свого люду.

І світлом ума свого він освітив
шинки брудні, вбогії хати,
і всюди незрячим очам він відкрив
недолю, і здирство, і страти.

Він в школу пішов, відки, кажуть, біжить
між темних освіта й наука,
приглянувсь, аж бач: і там кривда сидить,
стара людоїдна звірюка.

В газети зирнув і зирнув між пани,
що людською працею дишуть,
і вздрів, що тягар для народу вони
подвійною крейдкою пишуть...

Тож днесь, коли чистий огонь той погас
у млах, що над нами нависли,
най пам'ять його свята буде для нас,
святі його діла і мисли!